

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **Mgr. F. Š.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Libereckého kraje**, se sídlem U Jezů 642/2a, Liberec, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 7. 2020, č. j. KULK 53558/2020, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne 3. 2. 2021, č. j. 59 A 72/2020 - 35,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Shrnutí předcházejícího řízení

[1] Žalobce se žádostí o informace ze dne 28. 11. 2019 podanou podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „informační zákon“), domáhal poskytnutí informací týkajících se organizačních, rozpočtových, hospodářských a personálních poměrů žalovaného, jakož i jeho legislativní činnosti a spolupráce s třetími subjekty.

[2] Žalovaný sdělením ze dne 11. 12. 2019, č. j. KULK 92861/2019, žalobci oznámil, že požaduje úhradu nákladů ve výši 2.095 Kč, které v souvislosti s žádostí o informace vznikly. Ministerstvo vnitra k stížnosti žalobce rozhodnutím ze dne 28. 1. 2020, č. j. MV-12351-2/ODK-2020, snížilo tuto úhradu na částku 1.893 Kč a současně žalovanému přikázalo, aby požadované informace poskytl žalobci ve lhůtě do 15 dnů ode dne zaplacení úhrady.

[3]Žalobce však úhradu za poskytnutí informací v šedesátidenní lhůtě, tj. do 9. 3. 2020, nezaplatil, a proto žalovaný rozhodnutím ze dne 17. 7. 2020, č. j. KULK 53558/2020, podle § 17 odst. 5 informačního zákona žádost o poskytnutí informací odložil.

[4]Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci rozsudkem ze dne 3. 2. 2021, č. j. 59 A 72/2020 - 35, žalobu proti tomuto rozhodnutí žalovaného zamítl.

[5]V odůvodnění rozsudku krajský soud nejprve uvedl, že v rámci přezkumu rozhodnutí o odložení žádosti o informace vydaného podle § 17 odst. 5 informačního zákona přezkoumal oprávněnost výše úhrady za poskytnutí informace jako předběžnou otázku, neboť samotné oznámení povinného subjektu o výši úhrady a navazující rozhodnutí nadřízeného orgánu o stížnosti nejsou úkony přezkoumatelné soudem, jak vyplývá z judikatury Nejvyššího správního soudu. Konkrétní výhrady žalobce uplatnil pouze vůči procesnímu postupu Ministerstva vnitra při rozhodování o stížnosti proti oznámení o výši úhrady. Této námitce však nebylo možné přisvědčit, neboť podle § 16a odst. 7 informačního zákona mohlo Ministerstvo vnitra buď výši úhrady potvrdit, pokud by se s jejím vyčíslením a zdůvodněním ze strany žalovaného ztotožnilo, nebo naopak výši úhrady snížit a současně v případě splnění stanovených podmínek žalovanému jako povinnému subjektu přikázat požadované informace žadateli poskytnout ve lhůtě nejdéle 15 dnů od zaplacení úhrady. Ministerstvo vnitra tak nepochybilo, když postupovalo druhým z těchto způsobů, přičemž podle informačního zákona nemělo pravomoc oznámení o výši úhrady zrušit a věc vrátit povinnému subjektu k nápravě.

[6]Dále krajský soud uvedl, že rozhodnutí o stížnosti obsahuje velmi podrobné závěry, na jejichž základě Ministerstvo vnitra považovalo za správné a souladné s nařízením vlády č. 173/2006 Sb. a zveřejněným ceníkem nejen vyčíslení úhrady nákladů spojených s mimořádně rozsáhlým vyhledáváním informací uvedených pod body 2) až 9) žalobcovy žádosti, ale také úhrady nákladů za vytištění požadovaných informací a jejich odeslání žalobci. Ten nespecifikoval žádné skutkové a právní důvody, pro které by bylo možné považovat tyto závěry za nesprávné a rozporné se zákonem, prováděcím právním předpisem či sazebníkem zveřejněným žalovaným. Tvrzení, že k poskytnutí informací uvedených pod body 1), 2), 3), 7) a 8) žádosti postačilo žalovanému vytisknout několik listů z informačních systémů, žalobce neopírá o žádnou konkrétní argumentaci, která by vyvracela podrobné zdůvodnění rozhodnutí o stížnosti a oznámení o výši úhrady za poskytnutí informací. Navíc ohledně informací specifikovaných pod bodem 1) žádosti nebyla úhrada nákladů za mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací nakonec požadována, námitky, že se nejednalo o složité vyhledávání informací, Ministerstvo vnitra akceptovalo a výši úhrady snížilo o částku 202 Kč.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[7]Proti tomuto rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost.

[8]V ní namítl, že žalovaný nedostál požadavkům informačního zákona, neboť řádně neodůvodnil, na základě jakých skutečností a jakým relevantním způsobem byla stanovena výše úhrady za mimořádně rozsáhlé vyhledávání požadovaných informací. Pro nepřezkoumatelné stanovení výše úhrady tak nebylo možné odložit žádost

pokračování

o poskytnutí informací. Jestliže tak žalovaný učinil, porušil ústavně zaručené právo žadatele na informace a jeho rozhodnutí nemůže obstát.

[9]Dále stěžovatel namítl, že Ministerstvo vnitra nemělo po konstatování nezákonnosti postupu žalovaného při výpočtu úhrady snížit její výši, neboť tím neodstranilo vadu nepřezkoumatelnosti oznámení povinného subjektu, které postrádalo popis činností jeho pracovníků při vyhledávání informací. Po vydání rozhodnutí o stížnosti tak není zřejmé, za jaké úkony při vyřizování žádosti o poskytnutí informací je požadována úhrada.

[10]S ohledem na tyto skutečnosti stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[11]Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že zcela souhlasí s napadeným rozsudkem. Nadřízený správní orgán postupoval v intencích § 16a odst. 7 písm. b) informačního zákona, když výši úhrady snížil o částku 202 Kč a současně povinnému subjektu přikázal požadované informace poskytnout žalobci ve lhůtě 15 dnů od zaplacení úhrady. Jelikož žalobce úhradu ve stanovené lhůtě nezaplatil, nezbyvalo nic jiného, než jeho žádost o poskytnutí informací odmítnout podle § 17 odst. 5 informačního zákona. K stěžovatelem namítanému procesnímu pochybení tedy nedošlo. Proto žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

III. Posouzení kasační stížnosti

[12]Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), podle nichž byl vázán rozsahem a důvody, jež stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Přitom neshledal vady uvedené v § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Stěžovatel v kasační stížnosti neodkázal na žádný její důvod uvedený v § 103 odst. 1 s. ř. s., nicméně z jejího obsahu vyplývá, že tak učinil podle jeho písmena a).

[13]Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. *kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.*

[14]V dané věci spočívá právní otázka v posouzení skutečnosti, zda žalovaný řádně odůvodnil výši úhrady požadované po stěžovateli za mimořádně rozsáhlé vyhledávání jím požadovaných informací.

[15]Nejvyšší správní soud v této souvislosti nejprve odkazuje na usnesení zvláštního senátu ze dne 15. 9. 2010, č. j. Konf 115/2009 - 34, z něhož vyplývá, že „pokud je tedy žádost odložena pro nezaplacení, může žadatel proti takovému rozhodnutí brojit žalobou ve správním soudnictví. Protože by důvodem odložení bylo nezaplacení, přezkoumá ovšem správní soud věcně také tuto otázku, v rámci které se bude mimo jiné zabývat výší úhrady. Tím bude zajištěna nejen ochrana žadatele, ale povinný subjekt nebude mít prostor k zneužívání oznámení o úhradě k tomu, aby neposkytnul požadované informace.“ Z uvedené judikatury je tedy zřejmé, že pokud žadatel o informaci podá žalobu proti rozhodnutí o odložení žádosti podle § 17 odst. 5 informačního zákona, přezkoumává soud také výši úhrady, která

byla povinným subjektem po žadateli požadována, resp. posoudí přiměřenost výše úhrady vzhledem k povaze informace a tomu odpovídajícímu rozsahu vyhledání informace. Soud však již věcně neposuzuje důvody pro poskytnutí nebo neposkytnutí požadované informace.

[16] Podle § 17 odst. 1 informačního zákona *povinné subjekty jsou v souvislosti s poskytováním informací oprávněny žádat úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s pořízením kopií, opatřením technických nosičů dat a s odesláním informací žadateli. Povinný subjekt může vyžádat i úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací.*

[17] Podle § 17 odst. 3 informačního zákona *v případě, že bude povinný subjekt za poskytnutí informace požadovat úhradu, písemně oznámí tuto skutečnost spolu s výší úhrady žadateli před poskytnutím informace. Z oznámení musí být zřejmé, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady povinným subjektem vyčíslena. Součástí oznámení musí být poučení o možnosti podat proti požadavku úhrady nákladů za poskytnutí informace stížnost podle § 16a odst. 1 písm. d), ze kterého je patrné, v jaké lhůtě lze stížnost podat, od kterého dne se tato lhůta počítá, který nadřízený orgán o ní rozhoduje a u kterého povinného subjektu se podává. Podle odstavce pátého téhož ustanovení platí, že pokud žadatel do 60 dnů ode dne oznámení výše požadované úhrady ji nezaplatí, povinný subjekt žádost odloží.*

[18] Pojem „mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací“ je typickým neurčitým právním pojmem. Bylo tak na žalovaném jako na povinném subjektu, aby v kontextu konkrétních skutkových okolností posoudil, zda posuzovaný případ patří pod obsah neurčitého právního pojmu či nikoli, a to v souladu s účelem, který je v § 17 informačního zákona sledován. Pokud žádá úhradu nákladů za mimořádně rozsáhlé vyhledávání, musel odůvodnit, proč se jedná o mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací a nejde o vyhledávání běžné. V písemném oznámení o požadované úhradě musel povinný subjekt uvést, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady vyčíslena, tedy nejen jednotkovou sazbu a počet hodin, po které by trvalo vyhledání informace, ale též byl povinen náležitě odůvodnit, v čem mimořádná rozsáhlost vyhledávání spočívala (srov. obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2016, č. j. 5 As 35/2016 - 25).

[19] K pojmu „mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací“ lze rovněž poukázat na výklad, k němuž dospěli autoři komentáře k informačnímu zákonu, kteří pojem mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací definovali takto: „O *mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací se pak bude jednat tehdy, jestliže shromáždění informací bude pro daný subjekt představovat v jeho konkrétních podmínkách časově náročnou činnost, která se objektivně vzato vymyká běžnému poskytování informací tímto povinným subjektem, tedy jestliže vyhledávání informací již v daném případě nelze s ohledem na pojetí veřejné správy jako služby veřejnosti považovat za běžnou, povinný subjekt nijak nezatěžující součást obvyklé agendy.*“ (FUREK, A., ROTHANZL, L., JIROVEC, T.: Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář. 2016. Praha: C. H. Beck). O mimořádně rozsáhlé vyhledání informací tak i podle Nejvyššího správního soudu půjde tehdy, jestliže s ohledem na konkrétní podmínky u povinného subjektu a na množství požadovaných informací nebo jejich povahu bude vyhledání informací pro povinný subjekt zátěží nad míru obvyklou. Půjde

pokračování

tedy především o vyhledávání a sběr objemného množství oddělených a odlišných informací požadovaných v jedné žádosti.

[20] V nyní posuzované věci žalovaný ve sdělení ze dne 11. 12. 2019, č. j. KULK 92861/2019, stěžovateli oznámil, že po něm požaduje úhradu nákladů za vyhledávání požadovaných informací ve výši 2.095 Kč. Tento požadavek odůvodnil žalovaný tím, že musí na základě stěžovatelovy žádosti vyhledat, utřídit a do náležité formy zpracovat všechny nesourodé informace, o nichž nevede a není povinen vést ucelenou evidenci, a za tímto účelem oslovit jednotlivé odbory krajského úřadu. Jelikož stěžovatel požaduje poskytnutí informací v listinné podobě, vznikají další náklady v souvislosti s jejich tiskem a zasláním poštou. Dále žalovaný podrobně specifikoval náklady na vyhledání, zpracování a tisk předmětných devíti informací, vysvětlil způsob jejich vypracování do požadované formy a zmínil, že v souvislosti se zpracováním odpovědi na desátou informaci nevznikly náklady nad rámec jeho běžné činnosti. Současně žalovaný uvedl, že hodinová sazba za mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací je stanovena sazebníkem úhrad zveřejněných na webu Libereckého kraje a činí 202 Kč. Tato sazba za jednu započatou hodinu vyhledávání informací odpovídá průměrným hrubým mzdovým nákladům za hodinu práce jednoho zaměstnance Libereckého kraje zařazeného do krajského úřadu. Úhrada za mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací tak byla v dané věci vypočtena jako součin částky 202 Kč a 8 hodin a 20 minut, které strávili pracovníci žalovaného vyhledáváním informací ke všem bodům žádosti o poskytnutí informací. Stejným vnitřním předpisem je pak stanovena sazba za tisk na počítačových tiskárnách, která činí za tisk A4 jednostranné černobíle 2 Kč a tisk A4 oboustranné černobíle 3 Kč. Úhrada za tisk informací byla vypočtena jako součin těchto částek a příslušného počtu vytištěných jednostran A4 (9 ks) a dvoustran A4 (112 ks). Poštovné za dodání nadepsaného počtu vytištěných stran A4 s informacemi pak bylo stanoveno podle platného ceníku České pošty ve výši 57,60 Kč (doporučená zásilka s dodejkou do 2 kg váhy).

[21] Žalovaný tedy ve sdělení ze dne 11. 12. 2019, č. j. KULK 92861/2019, náležitě objasnil, na základě jakých skutečností vyčíslil výši úhrady nákladů vzniklých v souvislosti s vyřizováním žádosti stěžovatele a jak jím požadované informace vyhledával, zpracovával a uspořádával do náležité podoby. Současně uvedl a odůvodnil hodinovou sazbu a celkový čas, který byl potřeba pro vyřízení žádosti o informace, jakož i náklady související s jejich tiskem a zasláním stěžovateli. Z obsahu oznámení o výši úhrady je tedy zřejmé, v čem spočívala mimořádná rozsáhlost při vyhledávání a zpracování informací. Toto oznámení obsahovalo všechny náležitosti požadované v ustanovení § 17 odst. 3 informačního zákona, a proto jej nelze považovat za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Není tak možné přisvědčit námitce stěžovatele, že pro nepřezkoumatelné stanovení výše úhrady nebylo možné odložit žádost o poskytnutí informací, a pokud tak žalovaný učinil, porušil jeho ústavně zaručené právo na informace.

[22] Ministerstvo vnitra rozhodnutím o stížnosti ze dne 28. 1. 2020, č. j. MV-12351-2/ODK-2020, snížilo výši úhrady za poskytnutí informací na částku 1.893 Kč, neboť dospělo k závěru, že povinný subjekt řádně nedoložil nutnost mimořádně rozsáhlého vyhledávání první informace uvedené v žádosti stěžovatele. Lze přitom souhlasit se závěrem krajského soudu, že Ministerstvo vnitra nemohlo podle § 16a odst. 7 informačního zákona oznámení o výši úhrady zrušit a věc vrátil žalovanému k dalšímu

řízení. Rozhodnutí o stížnosti se přitom zabývalo správností úsudků žalovaného ohledně splnění podmínky mimořádně rozsáhlého vyhledávání požadovaných informací i způsobu stanovení výše úhrady za jejich poskytnutí, přičemž své závěry náležitě odůvodnilo. Není proto možné přisvědčit ani námitce stěžovatele, že po vydání rozhodnutí o stížnosti není zřejmé, za jaké úkony při vyřizování žádosti o poskytnutí informací je požadována úhrada.

[23] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že krajský soud výše uvedenou právní otázku posoudil správně a důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. nebyl naplněn.

IV. Závěr a náklady řízení

[24] S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl. Současně podle § 60 odst. 1 věty první a § 120 s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť stěžovatel v něm neměl úspěch a žalovanému v něm nevznikly žádné náklady přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. října 2021

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu